

sičně. Žalobou, o niž tu jde, domáhala se manželka na manželi zvýšení výživného o dalších 90 Kč měsíčně, ježto jí 90 Kč měsíčně naprosto nestačí k výživě. Procesní soud první stolice přiznal žalobkyni dalších 60 Kč měsíčně, odvolací soud nevyhověl odvolání žalovaného.

Nejvyšší soud žalobu zamítl.

Důvody:

Žaloba se opírá o smír, uzavřený mezi stranami dne 6. dubna 1923, tedy o smlouvu, nikoliv o zákonnou povinnost manželovu, poskytovat manželce slušnou výživu podle § 91 obč. zák. Smyslem a účelem smíru bylo definitivně uspořádati věci manželů ve smyslu trvalého zrušení manželského společenství, a ne snad jen přiznati manželce výživné po dobu odděleného bydlení bez úmyslu zrušiti manželské společenství. Dohoda o výživném jest v těsné spojitosti s umluveným zrušením manželského společenství. Zrušení manželského společenství jest však bez šetření předpisů o soudním rozvodu manželství od stolu a lože, pokud se týče předpisů o rozluce, neplatné. Touto smlouvou mělo býti dosaženo toho, co manželům zakazuje předpis § 93 obč. zák., a bylo by obcházením zákona, kdyby byla takové smlouvě přiznána platnost. Není-li manželům dovoleno, by o své újmě zrušili manželský svazek, nesmí nic podniknouti, co slouží tomuto účelu a jej podporuje. Smír odporuje imperativnímu předpisu § 93 obč. zák., a žalobkyně nemůže oň opíratí žalobní nárok. O zákonnou vyživovací povinnost manželovu žaloba opřena není.

Čís. 9129.

Svolení knihovně oprávněných k poznámce podle § 297 a) obč. zák. jest potřebí jen, jde-li o stroje náhradní a je-li tato okolnost zřejmá z knihovní žádosti a z jejích dokladů. Jde-li podle knihovní žádosti a jejích dokladů o poznámku pro stroje nové a nenáhradní, musí býti o povolení poznámky vyrozumění knihovně oprávnění, jimž jest ponecháno, by uplatnili sporem porušení svých práv, míní-li, že jde o náhradní stroje. Jest třeba, by knihovnímu soudu bylo ze žádostí a předložených listin zřejmo nejen svolení vlastníkovo, nýbrž i, by nebylo pochybnosti, zda žádá o poznámku pro stroje náhradní či pro stroje nové. Knihovní soud nemůže řešiti otázku, zda jde o stroje náhradní čili nic.

(Rozh. ze dne 23. srpna 1929, R II 275/29.)

Knihovní soud povolil knihovní poznámku podle § 297 a) obč. zák., rekursní soud žádost zamítl.

Nejvyšší soud obnovil usnesení prvního soudu.

D ů v o d y:

Prvý soud povolil poznámku podle § 297 a) obč. zák. k žádosti vlastníka, v níž dal k ní svolení, ale první soud nezkoumal, zda jde o stroje náhradní či nové, a nevyrozuměl hypotekární věřitele dříve již zapsané o povolení poznámky. Na rekurs věřitelů změnil rekursní soud usnesení a zamítl žádost o poznámku proto, že se nedostává svolení dříve zapsaných oprávněných. Podle § 297 a) obč. zák. nepokládají se stroje, spojené s nemovitostí, za její příslušenství, je-li v knize pozemkové se svolením vlastníka poznamenáno, že jsou vlastnictvím jiného. Stalo-li se spojení náhradou za jiné stroje, vyžaduje se k poznámce svolení dříve zapsaných knihovně oprávněných. Zákon tedy vyžaduje svolení dříve zapsaných knihovně oprávněných tehdy, když jde o stroje náhradní, a nevyplývá ani z doslovu zákona ani z jeho motivů, že k takové poznámce jest potřeba svolení oněch knihovně oprávněných tehdy, když jde o stroje nové, nikoli náhradní. Svolení knihovně oprávněných v takovém případě zákon nežadá a, kdyby se požadovalo, musel by po případě vlastník nemovitosti nebo vlastník strojů domoci se takového svolení teprve sporem, kdyby je knihovně oprávnění bezdůvodně odpírali. Že něco takového zákonodárce zamýšlel, nelze vyvozovati ani z jeho doslovu ani z motivů. To by znamenalo při investici nových, nenáhradních strojů stížení investice a úvěru a neshodovalo by se s úmyslem zákonodárce, který chtěl investice umožniti a usnadniti a poznámkou věřitele z investic zabezpečiti. Proto jest svolení knihovně oprávněných potřebí jen tehdy, jde-li o stroje náhradní, když tato okolnost jest zřejma z knihovní žádosti a z jejích dokladů. Žádá-li se však podle žádosti a dokladů o poznámku pro stroje nové a nenáhradní, stačí pouhé vyrozumění knihovně oprávněných, jimž musí být ponecháno, by sporem uplatnili porušení svých práv, míní-li, že jde o náhradní stroje. Proto z důvodu nedostatku svolení knihovně oprávněných nemohl by rekursní soud zamítnouti žádost o poznámku, ovšem kdyby o ni bylo žádáno pro stroje nové. Knihovnímu soudu není ovšem zřejmo z knihy pozemkové, zda jde o stroje nové či náhradní, a proto nemá možnosti zkoumati tuto otázku podle stavu knihy, nýbrž jen podle údajů knihovní žádosti a jejích dokladů, tedy zejména podle listiny, z níž plyne vlastníkové svolení k poznámce. Proto jest potřebí, by knihovnímu soudu bylo ze žádosti a z předložených listin zřejmo nejen svolení vlastníkové, nýbrž také, by nebylo pochybnosti, zda se žádá poznámka pro stroje náhradní či pro stroje nové, jež náhradní nejsou (§ 94 čís. 3 knih. zák.). Od toho právě závisí, zda soud může poznámku povolití bez svolení dříve zapsaných knihovně oprávněných. Z knihovní žádosti, v níž se žádá o poznámku jen podle svolení vlastníkové, nevznikají pochybnosti o tom, že jde o stroje nenáhradní, když se žádá jen na základě svolení vlastníka nemovitosti o poznámku a o náhradních strojích se neděje zmínka. Knihovní soud nemůže však řešiti otázku, zda je mezi účastníky sporné, zda jde o stroje náhradní čili nic (§ 2 čís. 7 nesp. říz. a § 94 a násl. knih. zák.). Ovšem musí knihovní soud vyrozuměti o poznámce, byť bylo o ní žá-

dáno jen pro stroje nové, také dříve zapsané již knihovně oprávněné, ježto poznámka čelí i proti nim (§ 123 čís. 1 knih. zák.) a mohou býti dotčeni nesprávným údajem, že jde o stroje nové, ač vskutku šlo o stroje náhradní. Rekursní soud tedy neprávem nepovolil poznámku dle § 297 a) obč. zák.

Čís. 9130.

Námítka, že žaloba patří podle kolektivní smlouvy před rozhodčí soud, není námítkou nepřípustnosti pořadu práva, nýbrž námítkou nepřislusnosti řádných soudů.

Za spor z kolektivní smlouvy jest pokládati spor o každý nárok, o tuto smlouvu opřený, třebas jej uplatňoval i jen některý člen organisace, pro nějž byla kolektivní smlouva ujednána.

K platnosti dohody o rozhodčím v kolektivní smlouvě jest potřeba písemné formy.

(Rozh. ze dne 23. srpna 1929, R II 277/29.)

Žalobní nárok proti zaměstnavateli opíral zaměstnanec o kolektivní smlouvu. Námítku nepřípustnosti pořadu práva s o u d p r v é s t o l i c e odmítl. D ů v o d y: Žalobce opírá žalobní nárok o kolektivní smlouvu, upravující mzdové a deputátní požitky a pracovní poměry organisovaných řemeslnických zaměstnanců při zemědělských podnicích na Moravě pro rok 1928. § 11 této smlouvy zní: »Spory z této smlouvy řeší s konečnou platností zemský poradní sbor pro záležitosti zemědělských zaměstnanců, zřízený při zemském úřadě práce v Brně.« Podle názoru soudu nemá námítka nepřípustnosti pořadu práva místa, jelikož smlouva byla uzavřena mezi svazy zaměstnanců a svazy zaměstnavatelů. Smlouvou touto jsou vázány jen tyto svazy jako takové, nikoliv jednotlivci; jen spory, jež vzniknou z této smlouvy mezi dotýčnými svazy, řeší s konečnou platností zemský poradní sbor pro věci zemědělských zaměstnanců, zřízený při zemském úřadě práce. Tomu nasvědčuje též ustanovení § 9 odst. 2 smlouvy, podle něhož odborové organizace ujednávají tam, kde toho zapotřebí, se zaměstnavatelem neb jeho zástupcem podrobnou smlouvu a zastupují zaměstnance ve všech případných zásadních otázkách a sporech, snažíce se vždy o přímou dohodu. Z toho vyplývá, že ve sporech z této smlouvy jednají odborové organizace a spory těchto organizací řeší podle § 11 smlouvy zemský poradní sbor. R e k u r s n í s o u d námítce nepřislusnosti řádného soudu (nesprávně námítce nepřípustnosti pořadu práva) vyhověl a žalobu odmítl. D ů v o d y: Soud prvé stolice zjistil, že žalobce opírá žalobní nárok o kolektivní smlouvu ze dne 4. dubna 1928, podle níž byly upraveny mzdové a deputátní požitky a organisovány pracovní poměry řemeslnických zaměstnanců v zemědělských podnicích na Moravě, a dovozuje, že § 11 této smlouvy, podle něhož spory z této smlouvy řeší s konečnou platností zemský poradní sbor pro záležitosti zemědělských zaměstnanců,